

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

กิจการ โทรศัพท์เข้ามาในประเทศไทยตั้งแต่รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว แต่สถาปนาเป็นองค์การ โทรศัพท์แห่งประเทศไทยเมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2497 มีสถานภาพเป็นรัฐวิสาหกิจสังกัดกระทรวงคมนาคมและได้มีขยายการให้บริการพร้อมทั้งพัฒนาการให้บริการ โทรศัพท์โดยนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาตอบสนองความต้องการใช้บริการ โทรศัพท์และบริการ โทรคมนาคมของผู้บริโภค

เนื่องจากกิจการ โทรคมนาคมนับวันจะมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตอีกทั้งยังเป็นโครงสร้างพื้นฐานในการพัฒนาประเทศซึ่งสอดคล้องต่อกระแสโลกาภิวัตน์ และการสื่อสารไร้พรมแดน รัฐบาลจึงมีนโยบายในการแปรรูปรัฐวิสาหกิจเพื่อให้เกิดการแข่งขันในตลาด โทรคมนาคม องค์การ โทรศัพท์จึงหลีกเลี่ยงความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวไม่ได้จึงได้มีการแปรสภาพเป็น บริษัท ทศท คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2545 และล่าสุดได้มีการเปลี่ยนชื่อเป็นครั้งที่ 2 เป็น บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) หรือ บมจ.ทีโอที มีทุนจดทะเบียนเริ่มแรก 6,000 ล้านบาท เป็นหุ้นสามัญทั้งสิ้น 600 ล้านหุ้น มูลค่าหุ้นที่ไว้หุ้นละ 10 บาท โดยมีกระทรวงการคลังถือหุ้นทั้งหมด แต่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลโดย กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ในปี 2547 ธุรกิจ โทรคมนาคมมีการแข่งขันอย่างรุนแรงและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งในด้านเทคโนโลยีและพฤติกรรมผู้บริโภค กอปรกับรัฐบาลได้กำหนดให้ปี 2547 เป็น “ปีแห่งไอซีที” โดยมีเป้าหมายที่จะผลักดันการกระจายการใช้งาน โทรคมนาคมให้เกิดประโยชน์และเสริมสร้างความเข้มแข็งธุรกิจ กำไรและราคาต่อหน่วยจะลดลง ส่งผลให้มีผู้ใช้บริการมากขึ้น กระทรวงไอซีทีจึงมีนโยบายให้ บมจ.ทีโอที และ บมจ.กสท ติดตั้งโครงข่ายบรอดแบนด์จำนวน 1 ล้านพอร์ต ซึ่งจะกระตุ้นการแข่งขันให้ผู้ประกอบการ โทรคมนาคมต้องปรับตัว บมจ.ทีโอที จึงตอบสนองนโยบายดังกล่าวโดยมีการขยายการให้บริการ อินเทอร์เน็ตความเร็วสูง (Broad Band Internet) หรือเรียกสั้นๆว่าบริการ ADSL จำนวน 300,00 พอร์ตทั่วประเทศ ส่วนบริการ โทรศัพท์ประจำที่ยังคงขยายตัว

ซึ่งเป็นผลจากสภาพเศรษฐกิจที่ดีขึ้น โดยเน้นการทำตลาดกับลูกค้าองค์กร ลูกค้าราชการ SMEs และลูกค้ารายใหญ่ เนื่องจากมีอัตราการเจริญเติบโตสูง

ในส่วนสถานการณ์การให้บริการโทรศัพท์ประจำที่ ณ ธันวาคม 2548 มีผู้ให้บริการหลัก 3 ราย คือ บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) บมจ.ทรู คอร์ปอเรชั่น และ บมจ.ทีทีเอ็นดีที โดยมีเลขหมายในเขตนครหลวง 3,538,346 เลขหมาย เขตภูมิภาค 3,491,197 เลขหมาย รวม 7,031,543 เลขหมาย เป็นเลขหมายของ บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) จำนวน 3,882,882 เลขหมาย บมจ.ทรู จำนวน 1,929,729 เลขหมาย และ บมจ.ทีทีเอ็นดีที จำนวน 1,218,932 เลขหมาย

ตาราง 1.1 สถานภาพการให้บริการโทรศัพท์พื้นฐาน

ปี	เขตโทรศัพท์นครหลวง				เขตโทรศัพท์ภูมิภาค				รวมทั้งประเทศ	
	จำนวนเลขหมายที่มีผู้เช่า		จำนวนเลขหมายที่เหลือ		จำนวนเลขหมายที่มีผู้เช่า		จำนวนเลขหมายที่เหลือ		จำนวนเลขหมายที่มีผู้เช่า	จำนวนเลขหมายที่เหลือ
	TOT	TRUE	TOT	TRUE	TOT	TT&T	TOT	TT&T		
2540	1,502,616	1,246,147	99,029	1,353,853	996,888	1,081,033	210,424	418,967	4,826,684	2,082,273
2541	1,459,549	1,310,702	11,089	1,289,298	1,099,623	1,167,675	488,786	332,325	5,037,549	2,121,498
2542	1,438,933	1,392,539	373,504	1,218,461	1,248,740	1,135,424	467,059	364,576	5,204,636	2,423,600
2543	1,439,382	1,535,634	384,486	1,064,366	1,437,212	1,178,856	320,646	321,144	5,591,084	2,090,642
2544	1,474,421	1,736,774	329,209	863,226	1,647,170	1,184,126	184,108	315,874	6,042,491	1,692,417
2545	1,533,274	1,806,254	366,726	793,746	1,746,900	1,192,715	153,100	307,285	6,279,143	1,620,857
2546	1,545,954	1,866,547	301,569	733,453	1,980,379	1,180,183	556,960	304,817	6,573,063	1,896,799
2547	1,566,638	1,882,404	335,267	717,596	2,160,335	1,222,212	463,321	278,925	6,811,589	1,795,109
2548	1,609,617	1,929,729	328,877	670,271	2,273,265	1,218,932	415,522	281,068	7,031,543	1,695,738

ที่มา: บริษัท ทีโอที จำกัด(มหาชน). (2549)

โทรศัพท์ในจังหวัดแพร่ได้เริ่มมีการบริการครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2509 โดยได้ทำการติดตั้งชุมสายแพร่ซึ่งเป็นชุมสายแห่งแรกเป็นโทรศัพท์ระบบพนักงานต่อ (Operator) ขนาด 600 เลขหมาย ให้บริการในเขตชุมชน ส่วนราชการ จากนั้นได้มีการพัฒนามาโดยลำดับในปี พ.ศ. 2516 ได้ทำการติดตั้งชุมสายเด่นชัย ขนาด 400 เลขหมายให้บริการในเขตชุมชน อ. เด่นชัย ซึ่งเป็นจุดที่มีสถานีรถไฟผ่านและเป็นชุมทางการขนส่งของจังหวัดแพร่ในอดีต ต่อมาในปี 2521 ได้ปรับปรุงชุมสายแพร่เป็นระบบ ครอสบาร์ พร้อมเพิ่มจำนวนเลขหมายเป็นขนาด 1000 เลขหมาย กระทั่งในปี พ.ศ. 2532 เป็นต้นมา บมจ.ทีโอที ได้ทำการปรับปรุงชุมสายในจังหวัดแพร่ทั้งหมด โดยนำชุมสายโทรศัพท์ระบบควบคุมด้วยคอมพิวเตอร์ (Store Program Control : SPC) ซึ่งเป็น

ชุมสายโทรศัพท์ที่ทันสมัย ผู้ใช้บริการสามารถใช้ติดต่อไปยังปลายทางได้เองทั่วประเทศ พร้อมกันนี้ก็ได้มีการขยายการให้บริการโทรศัพท์ไปยังอำเภอทุกแห่ง รวมถึงตำบลและหมู่บ้านที่มีความเจริญทางเศรษฐกิจ ในจังหวัดแพร่นอกจากนี้ยังให้บริการโทรศัพท์และโทรคมนาคมแก่สังคมในท้องถิ่นห่างไกลเช่น โทรศัพท์สาธารณะทางไกลระบบดาวเทียม อย่างไรก็ตามการขยายการให้บริการดังกล่าวยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้บริโภค ดังนั้น ในปี พ.ศ. 2535 รัฐบาลได้มีนโยบายให้ บมจ.ทีโอทีขยายการให้บริการโทรศัพท์โดยให้บริษัทเอกชนเข้าร่วมลงทุนซึ่งบริษัท ทีที แอนด์ ที จำกัด (มหาชน) หรือ บมจ.ทีทีแอนด์ที เป็นบริษัทที่ได้รับสัมปทานขยายการให้บริการโทรศัพท์ในเขตภูมิภาค ทั้งนี้ บมจ. ทีทีแอนด์ที ได้เข้าดำเนินการขยายโทรศัพท์ในจังหวัดแพร่ในปี 2538 ด้วยจำนวนเลขหมายเริ่มต้นที่ 4,096 เลขหมาย

ปัจจุบัน บมจ.ทีโอที จังหวัดแพร่ มีพนักงาน 77 คน มีศูนย์บริการลูกค้า 3 แห่ง ได้แก่ ศูนย์บริการลูกค้า สาขาแพร่ สูงเม่น และสาขาเด่นชัย มีเลขหมายโทรศัพท์พื้นฐานที่มีผู้ให้บริการ ณ สิ้นปี 2548 จำนวน 21,005 เลขหมาย โทรศัพท์สาธารณะจำนวน 1,443 เลขหมาย อินเทอร์เน็ตความเร็วสูง(ADSL) จำนวน 556 ราย โทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบ 470 MHz จำนวน 151 เลขหมาย ส่วนบริษัทร่วมงานคือ บมจ.ทีทีแอนด์ที (TT & T) มีศูนย์บริการลูกค้าแห่งเดียว มีหมายเลขโทรศัพท์พื้นฐานจำนวน 18,923 เลขหมาย โทรศัพท์สาธารณะจำนวน 124 เลขหมาย อินเทอร์เน็ตความเร็วสูง (ADSL) จำนวน 672 ราย ส่วนโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ไม่มีบริการ

จากตารางที่ 1.2 จะเห็นได้ว่าจำนวนเลขหมายโทรศัพท์ประจำที่ของทั้ง บมจ.ทีโอที และ บมจ. ทีทีแอนด์ที ในจังหวัดแพร่มีจำนวนใกล้เคียงกันแสดงให้เห็นถึงสภาพการแข่งขันของธุรกิจสื่อสารโทรคมนาคม นอกจากนี้จำนวน ผู้ใช้บริการ ADSL ของ บมจ.ทีทีแอนด์ที มีจำนวนสูงกว่า บมจ.ทีโอที แสดงให้เห็นถึงสภาพการแข่งขันที่รุนแรงนอกจากนี้ยังมีสาเหตุอื่นๆ ที่ทำให้เกิดการแข่งขัน ดังนี้

1) รัฐบาลได้ทำข้อตกลงกับองค์การการค้าโลก (World Trade Organization : WTO) จะให้เปิดเสรีโทรคมนาคมในประเทศไทย ภายในปี 2549 ซึ่งจะทำให้กลุ่มทุนสื่อสารจากต่างประเทศเข้ามาลงทุนมากขึ้น

2) รัฐบาลมีนโยบายในการแปรรูปรัฐวิสาหกิจด้านสื่อสารโทรคมนาคมเพื่อให้เกิดการแข่งขันเสรีและลดภาระการกำกับเงินกู้ของรัฐวิสาหกิจ

3) ผู้บริโภคมีความต้องการติดต่อสื่อสารมากขึ้น และต้องการใช้อุปกรณ์สื่อสารโทรคมนาคมที่ทันสมัยมีเทคโนโลยีก้าวหน้าเพื่อลดต้นทุนและเวลาในการติดต่อ

4) ในปัจจุบันได้มีคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ(กทช.) ซึ่งเป็นองค์กรอิสระมีหน้าที่ควบคุมกำกับดูแลการให้บริการด้านสื่อสารโทรคมนาคม ทำให้ บมจ.ทีโอที จากเดิม

ที่เป็นทั้งผู้ให้บริการและกำกับดูแล คงเหลือเพียงผู้ให้บริการรายหนึ่งเท่านั้น ส่งผลให้บริษัทที่เป็นคู่สัญญาสัมปทานกลายเป็นคู่แข่งกัน

5) ในอดีตส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจต้องใช้บริการสื่อสารโทรคมนาคมจาก บมจ. ทีโอทีแต่ในปัจจุบันส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจสามารถเลือกใช้บริการจากผู้ให้บริการรายใดก็ได้ ทำให้ บมจ. ทีโอที สูญเสียลูกค้า

6) ธุรกิจโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่มีการพัฒนาและขยายตัวเพิ่มขึ้น ทำให้ผู้ใช้บริการมีทางเลือกมากขึ้น ส่งผลให้เกิดการแข่งขันสูงขึ้น และรายได้ของ บมจ. ทีโอที ลดลง

ตารางที่ 1.2 แสดงสถานภาพเลขหมายให้บริการ บมจ.ทีโอที และ ทีทีแอนด์ที จังหวัดแพร่

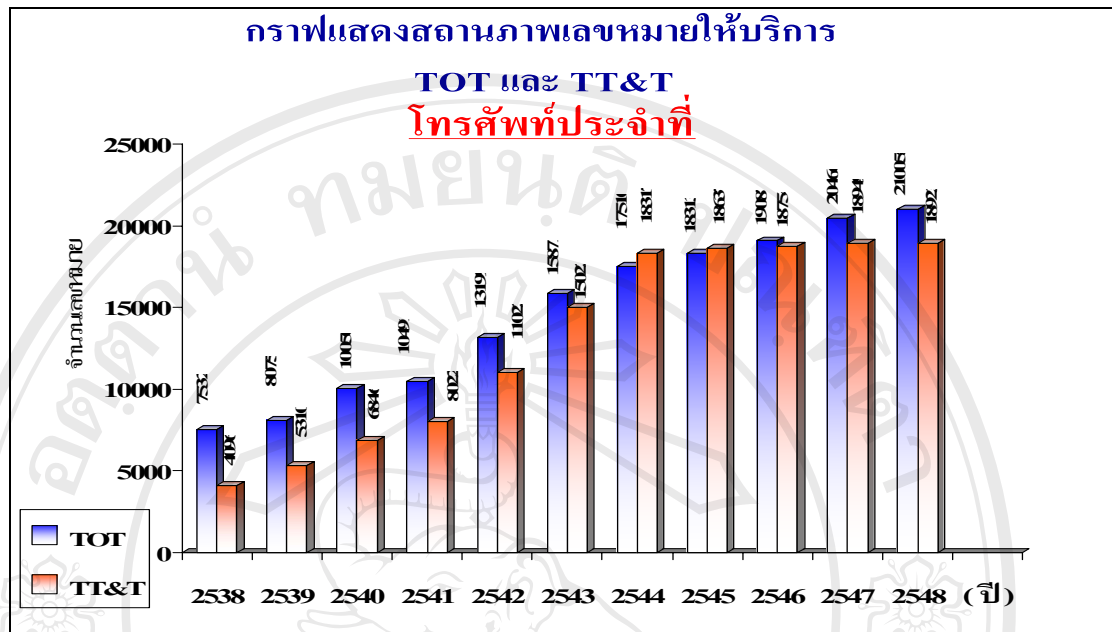
ปี พ.ศ.	โทรศัพท์ประจำที่ ที่มีผู้ใช้บริการ (เลขหมาย)		โทรศัพท์สาธารณะ (เลขหมาย)		อินเทอร์เน็ต ความเร็วสูง(ADSL) (Ports)		โทรศัพท์เคลื่อนที่ ระบบ 470 MHz (เลขหมาย)	
	TOT	TT&T	TOT	TT&T	TOT	TT&T	TOT	TT&T
2538	7,532	4,096	246	NA	NA	NA	300	NA
2539	8,075	5,310	296	NA	NA	NA	325	NA
2540	10,050	6,846	350	NA	NA	NA	385	NA
2541	10,491	8,022	409	NA	NA	NA	450	NA
2542	13,199	11,022	530	NA	NA	NA	545	NA
2543	15,871	15,022	632	NA	NA	NA	639	NA
2544	17,510	18,317	717	60	NA	NA	689	NA
2545	18,313	18,637	990	80	NA	NA	793	NA
2546	19,087	18,754	1,008	80	NA	NA	863	NA
2547	20,466	18,949	1,333	80	70	225	228	NA
2548	21,005	18,923	1,443	124	556	672	151	NA

ที่มา : บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) ส่วนปฏิบัติการจังหวัดแพร่ (2548)

หมายเหตุ : NA ไม่มีให้บริการ

จากภาพที่ 1.1 จะเห็นว่า การให้บริการโทรศัพท์ประจำที่ในจังหวัดแพร่มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องโดยในปี 2538 – 2542 โดย บริษัท ทีโอที จำกัด(มหาชน)มี การขยายตัวมากกว่า บมจ.ทีทีแอนด์ที แต่หลังจากปี 2543 – 2548 มีการขยายตัวใกล้เคียงกัน แสดงให้เห็นว่ามีการแข่งขันที่สูงขึ้น

ภาพที่ 1.1 แสดงสถานภาพเลขหมายให้บริการ บมจ.ทีโอที และ บมจ.ทีทีแอนด์ที

จากภาพที่ 1.2 พบว่าการให้บริการโทรศัพท์สาธารณะในจังหวัดแพร่ บมจ.ทีโอที มีจำนวนเลขหมายให้บริการมากกว่า บมจ.ทีทีแอนด์ที ทั้งนี้เนื่องมาจาก บมจ.ทีโอที เป็นรัฐวิสาหกิจในสังกัดของรัฐบาลจำเป็นต้องดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาลจึงมีการลงทุนให้บริการครอบคลุมทั้งจังหวัด ถึงแม้จะมีผลตอบแทนต่ำ ส่วน บมจ.ทีทีแอนด์ที เป็นบริษัทที่ดำเนินงานแบบธุรกิจจึงเลือกลงทุนเฉพาะจุดที่สามารถให้ผลตอบแทนสูงสุด

ภาพที่ 1.2 แสดงสถานภาพการให้บริการโทรศัพท์สาธารณะของ บมจ.ทีโอที และ บมจ.ทีทีแอนด์ที

